
Provenu- og beskæftigelsesvirkninger af *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*

Med aftalen om en ny kandidatreform vil der samlet set blive frigjort 1,7 mia. kr. i 2030 stigende til 1,9 mia. kr. i 2032 og 2,1 mia. kr. i 2034. I 2075 udgør det samlede reformprovenu 1,8 mia. kr., *jf. tabel 1*.

I 2030 vil reformen medføre mindreudgifter til SU og taxameter på 0,6 mia. kr. stigende til 0,8 mia. kr. i 2034 (direkte provenu). Det øgede arbejdsudbud fra reformen vil styrke de offentlige finanser. Kombineret med de øvrige reformelementer giver det isoleret et finansieringsbidrag på 1,1 mia. kr. i 2030 stigende til 1,3 mia. kr. i 2034 (indirekte provenu). På længere sigt er det indirekte provenu svagt faldende.

Provenuet kommer hovedsageligt fra, at 30 pct. af kandidatuddannelserne på 2 studieår omlægges til nye kandidatuddannelser på 1¼ studieår og erhvervskandidatuddannelser. Omlægningen implementeres trinvist, hvor andelen af omlagte kandidatuddannelser stiger fra 20 pct. i 2028 til 25 pct. i 2030 og til samlet set 30 pct. omlægning i 2032. I 2030-2034 bidrager omlægningen med 0,8-1,2 mia. kr. i provenu, mens den i 2075 bidrager med omkring 1,2 mia. kr.

Derudover medfører en begrænsning af adgangen til de akademiske bacheloruddannelser (sektordimensionering), hvor tilgangen af studerende reduceres med 8 pct., et provenu på 0,5-0,6 mia. kr. årligt i 2030-2034 og 0,2 mia. kr. i 2075. Provenuet fra sektordimensionering er faldende over tid som følge af en forventet lavere beskæftigelsesgrad for de personer, der begrænses adgang til en akademisk bacheloruddannelse, som i stedet forventes at søge optagelse på en anden videregående uddannelse, hvor beskæftigelsesgraden typisk er lavere.

Ændret studiestart på kandidatuddannelserne, således at de studerende færdiggør deres uddannelse en måned tidligere, medfører et provenu på 0,4 mia. kr. i 2029 og på omkring 0,3 mia. kr. fra 2030 og fremefter.

Ud af det samlede reformprovenu prioriteres 0,6 mia. kr. i 2030 stigende til 0,8 mia. kr. i 2075 til universitetsområdet, mens der investeres 0,8 mia. kr. fra 2025 stigende til ca. 1 mia. kr. i 2030 og frem i erhvervs- og velfærdsuddannelserne samt i at permanentgøre takst 1-løftet på universitetsområdet. Derudover afsættes en varig ramme til børn og unge på 0,2 mia. kr. fra 2030 og frem.

Med reformen er der afsat midler til implementeringen af reformen, herunder udvikling af de nye kandidatuddannelser, tværgående optagelse til kandidatuddannelserne, vejledning og administrative opgaver ifm. kandidatudvalg mv., *jf. tabel 2*. Der afsættes 10-70 mio. kr. årligt fra 2024-2032 og årligt 40 mio. kr. varigt.

Reformen er udgiftsneutral i 2030.

Tabel 1

Provenuivirkning efter tilbageløb og adfærd af reform af kandidatuddannelserne

Mio. kr. (2023-pl)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2032	2034	2075
(1) Samlet finansiering	-	20	30	70	120	770	1.710	1.910	2.080	1.830
- heraf direkte	-	10	20	40	60	180	600	700	760	780
- heraf indirekte	-	0	10	30	60	590	1.110	1.220	1.320	1.050
Sektordimensionering	-	0	10	30	90	310	560	550	530	240
- heraf taxameter	-	-	0	-10	0	40	110	110	110	110
- heraf SU	-	0	0	10	20	60	100	100	90	100
- heraf arbejdsudbud	-	0	10	30	60	200	360	340	330	30
Omlægning af kandidatuddannelser	-	-	-	-	-	70	830	1.020	1.200	1.240
- heraf taxameter	-	-	-	-	-	-50	160	200	230	240
- heraf SU	-	-	-	-	-	30	130	160	190	200
- heraf arbejdsudbud	-	-	-	-	-	100	540	660	780	810
Ændring af studiestart	-	-	-	-	-	350	270	260	260	270
- heraf SU	-	-	-	-	-	70	50	50	50	50
- heraf arbejdsudbud	-	-	-	-	-	280	220	210	210	220
Udmøntning af uddannelsesramme*	-	10	20	40	40	40	50	80	80	80
(2) Investeringer i universitetsområdet	10	60	80	110	80	240	530	630	660	780
- heraf direkte	10	70	110	150	120	280	590	710	730	780
- heraf indirekte	0	-20	-30	-40	-40	-40	-60	-80	-70	0
Nyt kandidatlandskab og løft af bacheloruddannelser	-	-	-	-	-	150	440	500	530	530
Kandidatuddannelser på 1¼ studieår og erhvervskandidater	-	-	-	-	-	150	150	180	210	210
Løft af kvalitet på bachelor- og 2-årige kandidatuddannelser	-	-	-	-	-	-	200	200	200	200
Nyt talent- og eliteinitiativ	-	-	-	-	-	-	-	30	30	30
Udmøntet ramme til anbefalinger fra kandidatudvalget	-	-	-	-	-	-	90	90	90	90
Øvrige investeringer	10	60	80	110	80	80	90	130	130	260
Bedre mulighed for livslang læring	-	-	-	-	-	-	-	0	10	140
- heraf direkte	-	-	-	-	-	-	-	0	0	60
- heraf indirekte	-	-	-	-	-	-	-	0	10	80
Flere internationale studerende	0	10	30	40	40	40	50	80	80	80
- heraf direkte	0	20	60	80	80	80	100	160	160	160
- heraf indirekte	0	-20	-30	-40	-40	-40	-60	-80	-80	-80
Understøttende tiltag til implementering af universitetsreform	10	50	50	70	50	50	50	50	40	40
- Tværgående optagelse til kandidatuddannelserne	-	-	-	-	10	10	10	10	-	-
- Drift af tværgående optagelse for kandidater	-	-	-	-	10	10	10	10	10	10
- Udvikling og implementering af nye kandidatuddannelser	-	40	40	40	-	-	-	-	-	-
- Sekretariat, udvikling og administration i UFM	10	10	10	10	0	0	0	0	0	0
- Styrket vejledningsindsats	-	-	-	30	30	30	30	30	30	30
- Bedre uddannelsesfremskrivninger**	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
(3) Øvrige investeringer	-	820	810	860	860	910	970	960	950	970
Investeringer i erhvervsuddannelserne	-	300	300	300	300	330	400	400	400	400
Investeringer i videregående velfærdsuddannelser	-	200	200	250	250	300	300	300	300	300
Permanentgørelse af takst-1 løftet på universitetsområdet	-	310	300	300	300	270	260	250	240	260
Bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser	-	10	10	10	10	10	10	10	10	10
(4) Ramme til børn og unge	-	-	-	-	-	-	210	210	210	210
Balance (1) - (2) - (3) - (4)	-10	-860	-860	-900	-820	-370	-	110	260	-130
Akkumuleret balance	-10	-870	-1.720	-2.620	-3.440	-3.810	-3.810			
Memo: Samlet universitetsprioritering (inkl. takst-1 løft)	10	360	380	410	380	510	790	880	900	1.040

Anm.: Afrundet til nærmeste 10 mio. kr. Pga. afrundinger summer alle totaler ikke til summen af enkeltkomponenterne.

*Udmøntning af ramme til bedre kvalitet i uddannelse afsat med *Aftale om en ny reformpakke for danske økonomi* fra 2022.

**Der er afsat 1,7 mio. kr. årligt fra 2024-2026 til udvikling af en fremskrivnings- og analysemodel.

Kilde: Egne beregninger.

Arbejdsudbudsvirkning

Kandidatreformen forbedrer den strukturelle beskæftigelse med 4.600 fuldtidspersoner i 2030 stigende til 5.150 fuldtidspersoner i 2032 og 5.550 fuldtidspersoner i 2034. I 2075 forbedrer reformen den strukturelle beskæftigelse med 4.150 fuldtidspersoner, *jf. tabel 2*.

Virkningen på det strukturelle antal ledige udgør i 150 helårspersoner i 2030 og 100 helårspersoner i 2075.

Tabel 2

Virkning på strukturel beskæftigelse og det strukturelle antal ledige

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2032	2034	2075
Strukturel beskæftigelse (fuldtidspersoner)	150	300	450	550	2.500	4.600	5.150	5.550	4.150
Sektordimensionering	-	100	200	300	800	1.350	1.300	1.250	-100
Omlægning af kandidatuddannelser	-	-	-	-	400	2.100	2.550	3.000	3.100
Ændring af studiestart	-	-	-	-	1.050	800	800	800	800
Flere internationale studerende	100	200	250	250	300	400	550	500	500
Bedre mulighed for livslang læring	-	-	-	-	-	-	-	-	-200
Øget antal ledige (helårspersoner)	-	-	-	-	50	150	200	200	150
Sektordimensionering	-	-	-	-	50	50	50	50	-
Omlægning af kandidatuddannelser	-	-	-	-	-	100	100	150	150

Anm.: Strukturel beskæftigelse og antal ledige er afrundet til nærmeste hele 50 personer.

Kilde: Egne beregninger.

Velstandsvirkning

Reformen vurderes samlet set at øge BNP med 4,9 mia. kr. i 2030, *jf. tabel 3*. Virkningen følger af et øget arbejdsudbud som følge af en tidligere udtræden på arbejdsmarkedet ved sektordimensionering, omlægning til kandidatuddannelser på 1¼ studieår og ændret tidspunkt for studiestart samt fra flere internationale studerende.

På længere sigt er det ikke muligt at vurdere den samlede velstandsvirkning, da det ikke er muligt at vurdere de langsigtede produktivitetsvirkninger af kandidatuddannelserne på 1¼ studieår, *jf. faktaark om velstandsvirkninger af Forberedt på fremtiden I offentliggjort på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside*. Den isolerede velstandsvirkning fra sektordimensionering vurderes at være negativ på lang sigt, svarende til knap -13 mia. kr. i 2075, som følge af en lavere beregnet produktivitet for dimittender fra erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser sammenlignet med kandidatuddannelser, hvilket følger regneprincipper for ændringer i uddannelsesniveauer.

Tabel 3**Velstandsvirkning målt ved strukturel BNP**

Mia. kr., (2023-niveau)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2032	2034	2075
Sektordimensionering	0,0	0,1	0,1	0,2	0,7	1,4	1,2	1,0	-12,7
Omlægning af kandidatuddannelser ¹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	2,3	2,8	3,3	1,1
Ændring af studiestart	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,9	0,9	0,9	0,9
Flere internationale studerende	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4
I alt	0,1	0,2	0,3	0,4	2,6	4,9	5,3	5,6	1,1

Anm.: '1' angiver, at det ikke vurderes muligt at skønne over effekten.

1) Inkluderer virkninger af tiltag vedr. efter- og videreuddannelse.

Kilde: Finansministeriet.